

कृषि उन्नती योजना -अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकातील बियाण्यांच्या नवीन जातींना प्रोत्साहन देण्यासाठी अर्थसहाय सन २०२५-२६ मध्ये पहिल्या हप्त्याचा निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : कृवपदुम १२०२७/१८८/२०२५ MAG-१A

संगणक क्रमांक : १२३६८०३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०००३२

दिनांक : २५ जुलै, २०२५

वाचा:-

१. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७.०४.२०२५
२. सामाजिक न्याय विभाग, शासन परिपत्रक क्र. विघयो-२०२५/प्र.क्र.५८/अर्थसंकल्प, दि.१५.०४.२०२५
३. आदिवासी विकास विभाग शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२५/प्र.क्र.०२/कार्यासन-०६, दि. २१.०४.२०२५
४. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. कृवपदुम-१२०२७/१०६/२०२५-MAG-१A, दिनांक १३.०५.२०२५ (प्रशासकीय मान्यता)
५. केंद्र शासनाचे मदर सॅक्शनचे पत्र क्रमांक एफ नं.२९८ (एमएच-८४) दिनांक १७.०७.२०२५ चे पत्र
६. कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र.गुनि१/२/बियाणे/एसएमएसपी २५-२६/२१२/२०२५, दि.२१.०७.२०२५ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना :-

संदर्भ क्रमांक ४ येथील शासन निर्णयान्वये कृषि उन्नती योजना राष्ट्रीय अन्न व सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकाच्या (पुर्वीची एमएसएसपी) कार्यक्रमास रुपये ३८९०.७८ लाख वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता देण्यात आली आहे. सदर कार्यक्रमांतर्गत बियाण्यांच्या नवीन जातींना प्रोत्साहन देण्यासाठी अर्थसहाय या योजनेसाठी रु.३२०८.५० लाख रकमेच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मंजूरी देण्यात आली असून सदर योजना केंद्र व राज्य हिस्सा ६०:४० या प्रमाणात राबविण्यात येते.

२. केंद्र शासनाने संदर्भ क्रमांक ५ येथील पत्रान्वये सन २०२५-२६ मध्ये कृषि उन्नती योजना -अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकातील बियाण्यांच्या नवीन जातींना प्रोत्साहन देण्यासाठी अर्थसहाय या योजनेकरिता सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी पहिला हप्ता मंजूर केला असून सदर केंद्र हिश्याचा निधी रु.९,६२,५५,०००.०० (रुपये नऊ कोटी बासष्ट लाख पंचावन्न हजार फक्त) व त्यास अनुरूप राज्य हिश्याचा निधी रु.६,४१,७०,०००.०० (रुपये सहा

कोटी एक्केचाळीस लाख सत्तर हजार फक्त) असा एकूण निधी रु. १६,०४,२५,०००.०० (रुपये सोळा कोटी चार लाख पंचवीस हजार फक्त) वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

कृषि उन्नती योजना -अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकातील बियाण्यांच्या नवीन जातींना प्रोत्साहन देण्यासाठी अर्थसहाय ही योजना सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात राबविण्यासाठी सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा पहिल्या हप्त्यासाठी केंद्र हिस्स्याचा निधी रु.९,६२,५५,०००.०० (रुपये नऊ कोटी बासष्ट लाख पंचावन्न हजार फक्त)व त्यास अनुरूप राज्य हिस्स्याचा निधी रु.६,४१,७०,०००.०० (रुपये सहा कोटी एक्केचाळीस लाख सत्तर हजार फक्त) असा एकूण निधी रु. १६,०४,२५,०००.०० (रुपये सोळा कोटी चार लाख पंचवीस हजार फक्त) इतका निधी कृषि आयुक्तालयास वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधीचा प्रवर्गनिहाय तपशिल पुढीलप्रमाणे:-

	सर्वसाधारण	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	एकूण
केंद्र हिस्सा (६०%)	७,६०,४१,४५०	१,१५,५०,६००	८६,६२,९५०	९,६२,५५,०००
राज्य हिस्सा (४०%)	५,०६,९४,३००	७७,००,४००	५७,७५,३००	६,४१,७०,०००
एकूण	१२,६७,३५,७५०	१९२,५१,०००,	१,४४,३८,२५०	१६,०४,२५,०००

उपरोक्त खर्च चालू सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यासाठी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात आलेले आहेत.

	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)
सर्वसाधारण	मागणी क्रमांक-डी -३, २४०१-पीक संवर्धन, (००)(२३) कृषि उन्नती योजना,बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) केंद्र हिस्सा - ६०%, २४०१ ३९९५, ३३ अर्थसहाय्य,	मागणी क्रमांक-डी -३, २४०१-पीक संवर्धन, (००)(२७) कृषि उन्नती योजना,बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) राज्य हिस्सा - ४०%, २४०१ ९१५४, ३३ अर्थसहाय्य,
अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(१९) कृषि उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) २४०१बी २६८, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.	मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२०) कृषि उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) २४०१ बी २७७, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.

अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक- टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२८) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) २४०१ ए ६२८, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक- टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२९) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) २४०१ ए ६३७, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य
----------------	--	---

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे-

- सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.
- खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत. योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
- योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चीत रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.
- कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे /टेंडर नियमावली व नियमांचे /प्रक्रियेचे /वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत /P.W.D /मॅन्युअलचे अधिन राहून /C.V.C.तत्त्वानुसार /CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदी नुसार, बजेट व कोषागार नियमावली नुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.
- वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला सर्व निधी पीएफएमएस (PFMS) मधील SNA प्रणालीद्वारे वितरीत करण्याची कार्यपद्धती बंधनकारक राहिल.
- संदर्भाधीन क्र. ५ येथील केंद्र शासनाच्या पत्रात नमूद केलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

४. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांच्या कार्यालयातील सहायक संचालक, लेखा यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. सदर निधी खर्च करतांना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/ टेंडर नियामावली व नियमांचे /प्रक्रियेचे /वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत /P.W.D. मॅन्युअलच्या अधिन राहून /C.V.C.तत्त्वानुसार /CAG च्या निर्देशानुसार /प्रचलित शासन निर्णय /नियम /परिपत्रक /तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन निर्णय/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७.०४.२०२५, सामाजिक न्याय विभाग, शासन परिपत्रक क्र.विधयो-२०२५प्र.क्र.५८/अर्थसंकल्प, दि.१५.०४.२०२५, आदिवासी विकास विभाग शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२५/प्र.क्र.०२/कार्यासन-०६, दि.२१.०४.२०२५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०७२५१२००२५९८०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेश पाध्ये)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति :

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्षनेता (विधानसभा/परिषद), महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
४. मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
७. संचालक (निविष्टा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
१०. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१२. सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१३. अवर सचिव, कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. अवर सचिव, वित्त विभाग (व्यय-१४), मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवडनस्ती (कार्यासन १-ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.